

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

МИЛЛИЙ ЯККАКУРАШ ТУРЛАРИНИНГ ЗАМОНАВИЙ МУАММОЛАРИ

*мавзуидаги Республика таълим муассасалари
илмий-амалий конференция
материаллари тўплами*

БУХОРО - 2014

ЧАҚИРИҚЧА ҲАРБИЙ ТАЪЛИМДА ҚЎЛ ЖАНГИ ВА УНИ ЎРГАТИШНИНГ МАҚСАДИ, ВАЗИФАСИ ВА МОҲИЯТЛАРИ

Абдуллаев Й.З., БухДУ

«Қўл жанги ва уни ўргатиш услубияти» фан сифатида маълум бўлиб, чақириқча ҳарбий таълимнинг аввалги босқичлари билан узвий боғлиқликда тузилган, у ўз олдига қўйган мақсад, вазифа ва моҳиятига эга бўлган мустақил фандир.

Юксак маҳоратли мутахассисларни тайёрлашнинг янги босқичи-бакалаврлар учун «Қўл жанги ва уни ўргатиш услубияти» нафақат ўз соҳасининг чуқур билимдони, балки уларнинг педагогик фаолиятида етук билим ва маҳоратини ошириш учун ҳам хизмат қилади.

Ҳарбий таълимга ўқитиш тизимида «Қўл жанги»га ўқитиш Олий таълимнинг бакалавр йўналиши бўйича таркибий қисми ҳисобланади. «Қўл жанги ва ўргатиш услубияти» фани бакалавриятнинг ҳарбий таълим тизимидаги ЧХТ йўналиши бўйича ушбу фандан билимли мутахассисларга бўлган амалий эҳтиёждан келиб чиқиб белгилайди. Бундан ташқари ҳар бир мутахассис ўқитишнинг дидактик тамойил усуллари амалий қўллашни билиши керак.

Тамойиллар:

- фаоллик тамойиллари;
- кўрсата олиш тамойиллари;
- тизимлилик тамойиллари;
- мустаҳкамлаш ва ривожлантириш тамойиллари;

Усуллар:

- сўзлаб бериш;
- кўрсата олиш;
- машқларни тўпалагича ўргата олиш;
- машқларни қисмлар бўйича ўргата олиш;
- ўйинли услуб;
- мусобақали услуб;

Қўл жанги ўргатиш услубияти курсининг асосий мақсад ва вазифаси нималардан иборат?

«Қўл жанги ва уни ўргатиш услубияти» фанини ўқитиш мақсади:

- ҳарбий таълим ва тарбия тизимида қўл жангини ўқитишнинг мақсад ва вазифалари ҳақида;
- «Қўл жангини» ўргатиш шакллари ҳақида;
- талабаларни сиёсий аълоқий ва руҳий сифатларини тарбиялашда қўл жангининг таъсири ҳақида тушунча беришдан иборат.

«Қўл жанги ва ўргатиш услубияти» фанининг вазифалари:

- Қўл жангига ўқитиш тамойиллари;
- Қўл жангини ўргатиш услубиятининг тизими ва мазмуни;
- организмнинг жисмоний ривожланиши ва функционал ҳолатини назорат қилиш усуллари;
- шахсий машғулотларда ўз - ўзини назорат қилиш усуллари қўллаш бўйича билиши ва кўникма ҳосил қилиш;
- қўл жангини режалаштириш ва ўргатиш;
- спорт ишларини ташкиллаш;
- спорт тадбирларини ташкиллаш бўйича маҳоратларини оширишдан иборат.

«Қўл жангини ўргатиш услубияти» фани бўйича талабалар билимлари ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар:

- «Саломатлик» комплекси бўйича 1,2 меъёр талабларини билиши ва амалда қўллаш олишлари;
- ўқув машғулотларини режалаштириш талабларини билиши ва унга риоя қилиши;
- ЧХТ мутахассислиги ўқув педагогик фаолиятида ЎМБни яратиш ишлари бош звено эканлигини;
- ЧХТ мутахассислари машғулот ўтиш жойларига ва спорт анжомларига қўйиладиган талабларни яхши билишлари керак;
- барча ўқув машғулотлар юқори савияда, шахсий таркибни кўпроқ жалб қилган ҳолда, катта жипслашишда ўтказилиши керак;

-ЧХТ мутахассиси буюмлар билан қўл жанги элементларини бажаришда ҳимояланиши ва ўз-ўзини ҳимоялашни ўзи билиши ва ўқувчиларга ўргатиши керак.

«Қўл жангини ўргатиш услубияти» фанининг бошқа фанлар билан алоқаси.

Мавзувий режаларни тузишда учрайдиган масала - бу фанлараро узвий боғлиқликдир.

Қўл жанги ўқитувчиси ўқувчиларнинг бошқа фанлардан олган билим ва кўникмаларидан, ЧХТТУ фани учун база сифатида фойдаланиши керак, шу билан бирга ҳарбий таълим жараёнида билимларини бошқа фан машғулотларида мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш мақсадга мувофиқдир.

Машғулот давомида доимий назоратни амалга ошириш, таълим олувчиларнинг қўл жанги усул ва ҳаракатларини ўрганишда фаоллиги ва қатъиятини тутиб туриш зарур. Ўқув дастури маълум мантиқий кетма-кетликда ўрганилиши, усуллари ўзлаштиришда кўникмаларни такомиллаштириш изчиллик ва тизимлиликни кўзда тутиши лозим. Бунга ўқув-машқ жараёнининг узлуксизлиги камида ҳафтасига иккита машғулот ҳисобига эришилади.

Қўл жангига ўргатишда кўргазмалилик намойиш муҳим ўрин тутди, у раҳбар томонидан усул ва ҳаракатларнинг аниқ ва намунали кўрсатиб берилишида ўз ифодасини топади. Бу гуруҳ командирларидан юксак касбий билимдонлик ва шахсий тайёргарликни доимий ошириб боришни талаб этади.

Самадова С.А., Абулова З.З., Нуруллаев Л.Л., БухДУ. Курашчи ёшларни тарбиялаш-жамиятнинг маънавий омилдир.....	31
Абдумаликов У.Р., Шакиржанов Т.А., ЎзДЖТИ.Соғлом бола тарбиясида миллий курашлардан фойдаланиш технологиялари хусусида.....	31-32
Тоштулатов Ф.А., ТошМИ, Мажидов М.(магистр) БухДУ. Жисмоний тарбия асослари билимларни талабаларга сингдириш.....	32-33
Рихсиев З.И., Сайдуллаева Д.Ю., ЎзГИФК. Показатели физической работоспособности юношей – таэквондистов на различных этапах тренировочного цикла.....	33
Хамроев Б.Т.Бух.МТИ. Спорт турлари бўйича федерацияларнинг жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришдаги фаолиятлари.....	34-34
Илов А.Н., ЎзГИФК. Совершенствование технической подготовки юных борцов-курашистов..	34-35
Ишмухамедов Т.Р., ЎзГосИФК. Интеграция психологической и физической подготовки на учебно - тренировочном этапе юных курашистов.....	35-36
Қаюмова А.Т., Раҳмонова М.Б., Исломов Ш.Ш., (талаба), БухДУ. Буюк алломалар маънавий меросида соғлом тарбия масаласи..	36
Рузиев Д.И., БухДУ. Курашчиларнинг шикастланишдан химояланиш усулларини куллашлари хақида тавсиялар.....	37
Рузиев Д.И., БухДУ. Миллий кураш илмининг олими ва мураббийи.	37-38
Sharipova A., Djalolova M., Buxoro Olimpiya xaxiralari kolleji. Qadriyatlarimiz va jismoniy yetuklik.....	38
Abdullayeva D., Yuldasheva F.Buxoro Olimpiya xaxiralari kolleji. Sport-tarbiya vositalaridan biri sifatida.....	39
Шарипова А., Джалолова М. Бухарский колледж Олимпийских резервов.Спорт - как фактор социализации личности.....	39
Mirzayeva I., Djalolova M.Buxoro Olimpiya xaxiralari kolleji. Komil inson tarbiyasida sport.....	39-40
Yuldasheva F., Abdullayeva D.Buxoro Olimpiya xaxiralari kolleji. Inson komilligida jismoniy mashqlar o'rni.....	40
Imomqulova M.Qorovulbozor tumani 2-son Akademik litseyi. Taraqqiyot, texnologiyalar va sport.....	40
АрслоновҚ.П., БухДУ, Тангриев А.Т., ТДИУ. Аҳоли саломатлигини таъминлашда кураш спорт турининг аҳамияти.....	40-41
Арслонов Қ.П., БухДУ, Полвонов Ф.Қ., Арслонов Ж.Қ., Бухоро Олимпия захиралари спорт коллежи.Ҳозирги миллий кураш мазмунини абу али ибн сино асарларида акс эттирилиши хақида.....	41-42
Shukurov R.S., BuxDU. Umumo'rta ta'lim maktablarida turon milliy yakkakurashi darslarini tashkil etishning dolzarbligi.....	42
Shukurov R.S., F.B. Muzafarova BuxDU. Kurashchilarni tezkorlik qobiliyatini rivojlantirish usuliyoti..	42-43
Ғофурова М., Дўстов Б., БухДУ. Курашчининг техник маҳоратини ошириш йўллари.....	43
Ҳамидов О., Очилов Н.,Шофиркон маиший хизмат КҲҚ. Курашчиларни техник маҳоратини оширишда учрайдиган хатоларни бартараф этиш.....	43
Абдуллаев И.З., БухДУ. Чақириққача ҳарбий таълимда қўл жанги ва уни ўргатишнинг мақсади, вазифаси ва моҳиятлари.....	44
Нарзуллаев М.Н., Арслонов Қ.П., Жўраев Ж.Р.,БухДУ. Курашда физика қонунларидан фойдаланиш.....	45-46
Шарипова М.Б., Розикова Г.Ж. Бухоро Олимпия захиралари коллежи Туркий халқларда миллий яккакураш.....	46
Шарипова М.Б., Мирзаева И.Р., Бухоро Олимпия захиралари коллежи Алпомишлар спорти-кураш.....	46
Жўраев Ж.Р., Жўраев Б.Т. БухДУ, Жўраева М.Ж. Жондор туман Иқтисодиёт коллежи. Баркамол авлодни тарбиялашда миллий кураш спорт турининг аҳамияти.....	46-47
Раҳманов Э.Т., Холмуродов Л.З. ЎзДЖТИ. Курашчиларнинг маънавий-иродавий тайёргарлигини ошириш муаммолари.....	47-48
Арслонов Қ.П., Сафаров Б.И. (талаба), БухДУ. Кураш-соғлом турмуш тарзини таъминловчи восита.....	48
Xoldorov T.X., Muqimov M.O Jizzax DPI. Milliy kurash- tarixiy va ma'naviy qadriyatimizdir.....	48-49
ShodmonovK.R., Qudratov A. (talaba), JizzaxDPI. Kurashchilarga "Alp" atamasi haqida tushuncha berish.....	49-50
Shokirov U.M. JizzaxDPI. Milliy kurash bo'yicha mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish yo'llari...	50
Shokirov U.M., JizzaxDPI. Milliy kurash turlari bo'yicha fundamental tadqiqotlar o'tkazish muammolari va ularning hal qilish yo'llari.....	51
Qo'shmurodov B.A.,Jizzax DPI. Bolalarni kurashga jalb etishda nazariy bilimlar berish.....	51-52
Norqulov Sh.M., Safin D.A.,Jizzax DPI.Kurashchilarda tibbiy nazorat va ko'riklarining ijtimoiy-tarbiyaviy ahamiyati va ularni tashkil qilish.	52-53
Nomozov A.T.,Tovboyeva Sh. (talaba), JizzaxDPI. Kurashchilarda yurak – qon tomir tizimini jismoniy mashqlar bilan mustahkamlash yo'llari.....	53-54
Aliqulov T.M., Jizzax DPI. Kurashchilar salomatligini mustahkamlashda yozgi oromgohlarning o'rni va ahamiyati.....	54-55
Muqimov O.E.,Jizzax DPI. Hamdo'stlik va madaniy aloqalarni mustahkamlashda sportning milliy kurash turlarining o'rni.....	55-56
Bo'riboev B.Q., Jizzax DPI. Kurashchilarda harakatli o'yinlardan foydalanish orqali salomatligini mustahkamlash.....	56